

Sygn. akt XII C 1923/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Maria Prusinowska

Protokolant p.o. stażysty Justyna Wojciechowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 listopada 2016 r. w P.

w sprawie z powództwa (...) Ltd z siedzibą w K. S. w I.

przeciwko pozwanemu **R. R. PESEL (...)**

o zapłatę

oddala powództwo.

SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym dnia 13 sierpnia 2015 r. powód (...) Ltd z siedzibą w K. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego R. R. na swoją rzecz kwoty 100.000 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej z tytułu opóźnienia w zapłacie, od 6 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony postępowania zawarły w dniu 9 października 2012 r. umowę depozytu (dalej (...)) na mocy której pozwany zobowiązał się do przechowania dwóch czeków bankowych wystawionych przez L. Bank (na zlecenie powoda) na kwotę 73.800 euro każdy. Pozwany jako depozytariusz był upoważniony do wydania tych papierów wartościowych wyłącznie powodowi albo L. K. po spełnieniu ściśle określonych w umowie depozytu warunkach.

Umowa ta miała na celu zabezpieczyć interes p. L. K. jako strony Umowy Inwestycyjnej (z dnia 11.07.2012 roku) zawartej pomiędzy L. K., jego spółką zależną (...) sp. z o.o. oraz samą powódką jak również jako strony umowy Sprzedaży Form zawartej w dniu 09.10.2012 roku zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. (spółka zależna od powódki) oraz L. K..

Zgodnie treścią Umowy Sprzedaży Form, spółka (...) sp. z o.o. jako podmiot zależny od powódki miała nabyć od sprzedającego tj. L. K. formy wtryskowe za łączną cenę 120.000 euro. Cena zakupu płatna była w dwóch równych ratach i zależna była od zaistnienia warunków zawieszających. Przykładowo, II rata w kwocie 60.000 euro netto płatna miała być w terminie 25 miesięcy od dnia zawarcia Umowy Sprzedaży Form i tylko w przypadku, gdy przychody netto (...) sp. z o.o. uzyskane w okresie kolejnych 12 miesięcy - liczonych począwszy od 13 miesiąca do 24 miesiąca od zawarcia Umowy Sprzedaży Form i wynikające ze sprzedaży wyrobów wyprodukowanych przy użyciu (zastosowaniu, wykorzystaniu) łącznie Aktywów, Środków Trwałych i Form zakupionych od (...) sp. z o.o. i od L. K. - wyniosą co najmniej 2.293.000 PLN.

Zgodnie z postanowieniem § 2 ust. 2 pozwany zobowiązał się do zachowania powierzonych czeków w dobrym stanie. Nadto pozwany uprawniony był do wydania tych czeków panu L. K. lub jego spadkobiercom (...) tylko w przypadku gdy ziszcza się warunki zawieszające (określone w Umowie inwestycyjnej i Umowie sprzedaży Form a dotyczące warunków powstania roszczenia o zapłatę ceny sprzedaży), na skutek czego Lecz K. lub jego spadkobiercy (...) uprawniony będzie do skorzystania z zabezpieczeń w postaci czeków bankowych wystawionych przez bank deponenta (powódki).

I rata ceny w kwocie 60.000 euro została wypłacona L. K. w terminie. Roszczenie o zapłatę II raty ceny sprzedaży nie powstało po stronie p. L. K., albowiem nie spełniły się warunki zastrzeżone w Umowie Sprzedaży Form, a dotyczące powstania warunku zawieszającego zapłaty II raty ceny sprzedaży. Przyczyną tego stanu rzeczy był fakt, iż wszystkie cztery formy wtryskowe sprzedane przez L. K. spółce (...) sp. z o.o. uległy trwałemu uszkodzeniu (funkcjonalne zużycie) w miesiącu maju 2014 roku. Zgodnie z postanowieniem § 1 ust 4 Umowy Sprzedaży Form L. K. udzielił bowiem gwarancji jakości na sprzedawane formy, w której zapewnił, iż formy te będą mogły być używane przez spółkę (...) sp. z o.o. zgodnie z ich przeznaczeniem przez okres nie krótszy niż 24 miesiące tj. do października 2014 roku.

W takiej sytuacji spółka (...) sp. z o.o. od miesiąca maja 2014 roku pozbawiona została możliwości zarobkowania. Jedynym bowiem przedmiotem działalności spółki (...) sp. z o.o. była produkcja i sprzedaż wyrobów uzyskiwanych za pomocą ww. czterech form wtryskowych. Z tych też względów nie mógł zostać spełniony wymóg osiągnięcia przez spółkę (...) sp. z o.o. oznaczonego poziomu przychodów w miesiącach nr 13-24 liczonych od daty zawarcia Umowy Sprzedaży Form (tj. od 09.10.2012 roku).

Pismem z dnia 24 czerwca 2014 roku pełnomocnik spółki (...) sp. z o.o. wystosował stosowne wezwanie do pozwanego (jako pełnomocnika L. K.) w którym m.in. wskazano na nienależyte wykonanie umowy sprzedaży (gwarancji) przez L. K. i jednocześnie wskazano na brak możliwości prowadzenia dalszej działalności przez (...) sp. z o.o. Pismo to winno stanowić dla pozwanego wystarczającą informację o braku ziszczenia się warunku płatności II raty ceny sprzedaży, a tym samym o braku wymagalności roszczenia p. L. K. o zapłatę II raty ceny sprzedaży. Okoliczność ta implikowała brak podstaw do wydania p. L. K. przedmiotu depozytu.

Mimo tych informacji pozwany wydał L. K. dwa czeki będące w jego posiadaniu jako depozytariusza. Co istotne, pozwany nie tylko nie powiadomił powódki o wydaniu przedmiotowych czeków L. K. lecz także nie skontaktował się w jakikolwiek sposób z powódką w celu potwierdzenia zaistnienia okoliczności uzasadniających zasadność wydania czeków L. K..

Zgodnie z postanowieniami § 2 ust. 3 lit. a) Umowy depozytu powódka jest uprawniona do żądania od pozwanego kary umownej w wysokości 100.000 zł w przypadku wydania przez pozwanego L. K. czeków (w umowie nazywanych (...)) pomimo nie ziszczenia się przesłanki do skorzystania z czeków bankowych przez L. K..

Zdaniem powoda, obecnie na skutek nieuprawnionych działań L. K. toczy się postępowanie przez odpowiednimi organami w Izraelu w celu inkasa wydanych przez pozwanego dwóch czeków. Działania obronne powzięte przez powódkę byłyby zbyt kosztowne w sytuacji kiedy pozwany należycie wykonałby zobowiązanie wynikające z umowy depozytu z dnia 09.10.2012 roku. Postanowieniem z dnia 19 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy Poznań Stare Miasto w Poznaniu Wydział (...) ogłosił upadłość spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. obejmującą likwidację majątku dłużnika (sygn. akt: (...)). Oznaczona w petitum pozwu początkowa data żądania odsetek za opóźnienie w zapłacie (06.08.2015 roku) wynika z faktu, iż pismem z dnia 16 lipca 2015 roku powódka wezwała pozwanego do zapłaty przedmiotowej kary umownej i oznaczyła graniczną datę tej zapłaty na dzień 05 sierpnia 2015 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwany R. R. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że stan faktyczny i prawny przedstawiony w uzasadnieniu pozwu nie odpowiada rzeczywistemu stanowi faktycznemu i prawnemu, a w uzasadnieniu pozwu pominięto istotne okoliczności prawne i faktyczne mające istotne i pierwszorzędne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i potwierdzające bezzasadność

żądania pozwu. Pozwany potwierdził, że strony zawarły umowę depozytu z dnia 09.10.2012r., wskazał, że w uzasadnieniu pozwu (str.2) - przy omawianiu Umowy Sprzedaży Form z dnia 09.10.2012r. (kopia umowy w aktach sprawy) - powód w sposób mocno niepełny i wybiórczy przedstawił rzeczywiste zapisy Umowy i intencje stron ww. Umowy Sprzedaży. Powód wskazał jedynie postanowienia umowne dotyczące przesłanek zapłaty ceny w kontekście uzyskanego/wypracowanego przez spółkę (...) Sp. z o.o. przychodu netto, stwierdzając (str.3 uzasadnienia pozwu), że roszczenie o zapłatę drugiej raty ceny sprzedaży nie powstało po stronie p. L. K., albowiem nie został spełniony wymóg osiągnięcia przez (...) Sp. z o.o. oznaczonego poziomu przychodów w miesiącach nr 13-24 liczonych od daty zawarcia Umowy Sprzedaży Form. Pozwany podniósł, że twierdzenie to jest błędne, albowiem kwestia osiągnięcia wskazanego w Umowie Sprzedaży Form poziomu przychodów przestała mieć jakiegokolwiek znaczenie prawne dla powstania i istnienia zapłaty ceny sprzedaży przez (...) Sp. z o.o. - i to z dniem 01 grudnia 2012r.

Zasady, warunki i termin zapłaty ceny zostały określone w Umowie Sprzedaży Form z dnia 09.10.2012r. zasadniczo w §2. Zdaniem pozwanego, należy jednak mieć na uwadze postanowienia §3 Umowy Sprzedaży Form, które odwołują się do postanowień Umowy Depozytu z dnia 09.10.2012r.

Zgodnie z treścią §1 ust. 1 Umowy Sprzedaży Form, powód miał przekazać pozwanemu - na podstawie przedmiotowej Umowy Depozytu - w terminie do dnia 30.11.2012r. dwa czeki bankowe, które miały podlegać realizacji, jeżeli pomimo wymagalności I lub/i II części ceny Kupujący nie ureguluje tych należności na rzecz Sprzedającego w terminie umownym. Jednocześnie w §3 ust.2 wyraźnie postanowiono, że jeżeli pozwany (jako depozytariusz) nie otrzyma przedmiotowych czeków do dnia 30 listopada 2012r. to z dniem 01 grudnia 2012r. wymagalna staje się cena za formy wynosząca 120.000 euro + VAT, czyli cała cena sprzedaży określona w Umowie Sprzedaży Form.

Powyższy rzeczywisty i pełny stan prawny oznacza zdaniem pozwanego, że postanowienia §2 ust.4 i ust.5, określające sposób i termin zapłaty ceny sprzedaży, znajdują zastosowanie tylko i wyłącznie w sytuacji, gdy czeki gwarancyjne, o których mowa w §3 Umowy Sprzedaży Form i w Umowie Depozytu, zostaną/zostały przekazane/wręczone pozwanemu (jako depozytariuszowi) najpóźniej w dniu 30 listopada 2012r. W przypadku niespełnienia tego warunku cała cena sprzedaży staje się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (zgodnie z §3 ust.2. Umowy Sprzedaży Form), a więc tym samym postanowienia §2 ust.4 Umowy Sprzedaży Form (dotyczące zapłaty w dwóch ratach pod pewnymi warunkami) z dniem 01 grudnia 2012r. straciły rację bytu i przestały obowiązywać.

W ocenie pozwanego, dla prawnie skutecznego powoływania się na treść §2 ust.4 Umowy Sprzedaży Form i na wskazane w tych przepisach umownych warunki powód musiałby wykazać, że czeki gwarancyjne, o których mowa w §3 Umowy Sprzedaży Form i w Umowie Depozytu, zostały przekazane/wręczone pozwanemu (jako depozytariuszowi) najpóźniej w dniu 30 listopada 2012r. Powód takiego dowodu nie przedstawił i powyższej okoliczności nie wykazał. Niezależnie od niewykazania przez powoda, że czeki zostały przekazane pozwanemu najpóźniej w dniu 30 listopada 2012r. pozwany zaprzeczył aby przedmiotowe czeki gwarancyjne otrzymał w listopadzie 2012r. Pozwany jednocześnie oświadczył, że przedmiotowe czeki zostały mu wręczone w pomieszczeniach siedziby spółki (...) Sp. z o.o. w P. przy ul. (...) w dniu **11 grudnia 2012r.** w trakcie spotkania, w którym udział wzięli: pozwany R. R., L. K. (sprzedający), O. S. - ówczesny pracownik powodowej spółki, R. S. (1).

Mając powyższe okoliczności na uwadze, zdaniem pozwanego, ze względu na przekazanie pozwanemu przedmiotowych czeków gwarancyjnych po dniu 30 listopada 2012r. cała umówiona cena sprzedaży stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (§3 ust.2 Umowy Sprzedaży Form), a tym samym możliwość powoływania się przez powoda i/lub spółkę (...) Sp. z o.o. (obecnie w upadłości likwidacyjnej) na treść §2 ust.4 Umowy Sprzedaży Form wygasła i stała się bezprzedmiotowa.

Jak wskazał dalej pozwany, na spotkaniu w dniu 11 grudnia 2012r. w siedzibie (...) Sp. z o.o., o którym była mowa powyżej, p. L. K. oświadczył, że mimo iż z uwagi na opóźnienie w przekazaniu czeków cała cena stała się wymagalna z dniem 1 grudnia 2012 r. to jednak - chcąc ułatwić rozpoczęcie działalności przez (...) Sp. z o.o. - zgadza się na dokonanie zapłaty w dwóch częściach w terminach określonych pierwotnie w Umowie Sprzedaży Form, co było wyrazem jego dobrej woli. Przy czym zdaniem pozwanego było jasne, że kwestia wysokości przychodu uzyskanego przez (...) Sp.

z o.o. jest bez znaczenia dla wymagalności roszczenia o zapłatę ceny. Z uwagi na powyższe spółka (...) Sp. z o.o. nie przesyłała p. L. K. miesięcznych raportów sprzedaży, o których mowa w §4 ust.2 pkt 3) Umowy Sprzedaży Form, a p. L. K. nie wzywał (...) Sp. z o.o. do przesyłania takich raportów, albowiem nie miało to już znaczenia dla kwestii wymagalności zapłaty całej ceny ustalonej w Umowie Sprzedaży Form.

Trzymając się powyższych ustaleń pozwany w dniu 24.10.2013r. wysłał do radcy prawnego R. S. (2), pełnomocnika powoda oraz spółki (...) Sp. z o.o., mail przypominający o zapłacie pierwszej części ceny. Kwota ta została zapłacona na początku listopada 2013r. Wiosną 2014r. zaczęły docierać do p. L. K. niepokojące informacje o trudnej sytuacji finansowej spółki (...) Sp. z o.o., w szczególności o tym, że spółka ta ma problemy z realizowaniem swych zobowiązań finansowych. W związku z powyższym pozwany - w imieniu p. L. K. i swoim - wysłał w dniu 22 maja 2014r, do pana A. G. (członka zarządu M. Polska Sp, z o.o.) oraz do radcy prawnego R. S. (2), pełnomocnika powoda oraz spółki (...) Sp. z o.o., mail z prośbą o informację o aktualnym (...) Sp. z o.o. oraz o informację, kiedy (...) Sp. z o.o. zapłaci pozostałą część ceny. Podobny mail został wysłany w dniu 23 czerwca 2014r. do powodowej spółki, a jego podpisana wersja papierowa została dodatkowo przesłana faksem do powodowej spółki. W odpowiedzi na ww. maila zostało pozwanemu doręczone „Wezwanie do zapłaty wraz i oświadczeniem o potrąceniu wierzytelności” z dnia 24 czerwca 2014r. - kopia w aktach sprawy.

Jak podniósł dalej pozwany, z uwagi na fakt, że spółka (...) Sp. z o.o. uchylała się od zapłaty pozostałej części pozwany pismem z dnia 15 października 2014r. przedstawił stanowisko swoje i p. L. K. w sprawie oraz wezwał spółkę (...) Sp. z o.o. do zapłaty pod rygorem wydania p. L. K. czeku gwarancyjnego. Pozwany przywołał twierdzenia i wywody zawarte w piśmie pozwanego z dnia 15 października 2014r. i uczynił treść ww. pisma integralną częścią odpowiedzi na pozew. Powyższe pismo zostało wysłane na adres radcy prawnego R. S. (2), pełnomocnika powoda oraz spółki (...) Sp. z o.o., oraz na adres (...) Sp. z o.o. widniejący w rejestrze przedsiębiorców KRS. Nadto skan ww. pisma został też przesłany pocztą elektroniczną do spółki powodowej. Nadto w dniu 20 października 2014r. pozwany ponownie wysłał do powoda (drogą mailową oraz faksem) oraz do radcy prawnego R. S. (2) maila z informacją o swoim stanowisku prawnym oraz o stanowisku p. L. K., wzywając zobowiązanych do zapłaty w terminie do dnia 31 października 2014r. pod rygorem wydania p. L. K. czeku gwarancyjnego. Powód, spółka (...) Sp. z o.o. oraz ich pełnomocnik, radca prawny R. S. (1), nie odpowiedzieli na powyższe pisma i maile. Nie nastąpiła też zapłata reszty ceny. Zdaniem pozwanego, jak z powyższego wynika, nieprawdziwe jest twierdzenie pozwu (str.4) o braku świadomości po stronie powodowej spółki, że czek gwarancyjny zostanie wydany w razie niezapłacenia reszty ceny do dnia 31.10.2014r.

Z uwagi na powyższy stan rzeczy pozwany w dniu 03 listopada 2014r., jako depozytariusz w ramach Umowy Depozytu z dnia 09 października 2012r., wydał L. K. czek numer (...) z datą wystawienia: 27/11/2012 i terminem zapłaty 30/11/2014, na kwotę 369.000,00 (...) (trzysta sześćdziesiąt dziewięć tysięcy nowych szekli izraelskich).

Z uwagi na wyżej omówione okoliczności faktyczne i prawne zdaniem pozwanego - jako depozytariusz - był uprawniony do wydania p. L. K. czeku gwarancyjnego dotyczącego zapłaty pozostałej, drugiej połowy ceny sprzedaży. Jednocześnie pozwany oświadczył, że nie jest prawdą twierdzenie pozwu (str.4, przedostatni akapit), że pozwany wydał L. K. dwa czeki oraz że w Izraelu toczy się postępowanie w celu inkasa dwóch czeków (str.5 pozwu). Pozwany wskazał, że wydał p. L. K. jeden czek, gwarantujący zapłatę drugiej połowy ceny, a nadto pozwany oświadcza, że w Izraelu toczy się postępowanie egzekucyjne na podstawie tego właśnie jednego czeku, o czym powód powinien doskonale wiedzieć. Roszczenie powoda o zapłatę kary umownej nie znajduje uzasadnienia. Zgodnie z treścią §2 ust.3 lit. a) Umowy Depozytu z dnia 09.10.2012r. powód mógłby żądać kary umownej w razie wydania czeku w sytuacji, gdy „nie ziściły się przesłanki do skorzystania z czeków bankowych przez L. K. [...] (zwłoka w zapłacie Ceny Zakupu)”.

W ocenie pozwanego, intencja stron została jasno wyłożona w §1 ust.3 Umowy Depozytu: „Celem zawarcia niniejszej Umowy Depozytu jest przekazanie Depozytariuszowi instrumentów, które będą mogły być zrealizowane przez L. K., jego spadkobierców bądź ustanowionego dla niego opiekuna prawnego lub kuratora, i to w przypadku, gdyby spółka (...) piast (...) Sp. z o.o. jako kupujący nie dokonała - zgodnie z Umową Inwestycyjną i Umową Sprzedaży Form – zapłaty Ceny Sprzedaży“ Jak wyżej opisano, ziściły się przesłanki do skorzystania z czeków przez L. K., albowiem cena stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (§3 Umowy Sprzedaży Form) i nie została mimo wezwania

zapłacona w całości do dnia 31 października 2014r. Istotą przewidzianego przez strony zabezpieczenia w postaci czeków gwarancyjnych było - jak to wskazano również w uzasadnieniu pozwu (str.2) - zabezpieczenie interesu p. L. K. na wypadek niezapłacenia ceny zgodnie z Umową Sprzedaży Form. Nie jest sporne w sprawie, że pozostała część ceny nie została zapłacona w całości i tym samym wydanie czeku znajdowało uzasadnienie w Umowie Sprzedaży Form i Umowie Depozytu. Jak wskazano powyżej, kwestia ewentualnej wadliwości form lub zarzut niemożności prowadzenia produkcji przy użyciu przedmiotowych form, podobnie jak i kwestia uzyskanego przez (...) Sp. z o.o. przychodu ze sprzedaży/działalności, nie mają w tej sprawie znaczenia prawnego, albowiem wierzytelność z tytułu zapłaty całej ceny stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. i to bez względu na uzyskane przez (...) Sp. z o.o. przychody ze sprzedaży. Niezależnie od powyższego pozwany z ostrożności procesowej wskazał, że twierdzenia powoda, że wszystkie cztery formy nabyte przez spółkę (...) na podstawie umowy sprzedaży z dnia 09 października 2012r. nie mogły być w jakikolwiek sposób dalej wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem z uwagi na ich funkcjonalne zużycie, są nieprawdziwe i nie odpowiadają rzeczywistości stanowi faktycznemu. Według wiedzy pozwanego przedmiotowe formy są obecnie własnością firmy (...) Sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w K.(adres: ul. (...), (...)-(...) K.) i są wykorzystywane w produkcji. W roku 2014 ich stan techniczny nie był tego rodzaju, by uniemożliwić prowadzenie produkcji.

Zdaniem pozwanego, twierdzenia o rzekomo złym stanie technicznym form, jak i związane z nimi twierdzenia o rzekomej szkodzie poniesionej jakoby przez spółkę (...) Sp. z o.o., traktować należy tylko i wyłącznie jako przyjętą przez spółkę (...) taktykę, mającą na celu uniknięcie zapłaty pozostałej kwoty 60.000,00 euro i doprowadzenie do niewykonania zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży z dnia 09 października 2012r. Powyższe twierdzenia nie mają jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w świetle okoliczności omówionych w odpowiedzi na pozew w kontekście spóźnionego przekazania czeków gwarancyjnych (punkt II uzasadnienia odpowiedzi na pozew). W tym stanie rzeczy żądanie pozwu powinno być w całości oddalone na koszt powoda.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Strony postępowania zawarły w dniu 9 października 2012 r. umowę przechowania („depozytu”) na mocy której (§ 2 ust. 1 umowy) pozwany R. R. zobowiązał się względem (...) Ltd do przechowania dwóch czeków bankowych wystawionych przez L. Bank (na zlecenie powoda) na kwotę 73.800 euro każdy. Pozwany jako depozytariusz był upoważniony do wydania tych papierów wartościowych powódce albo L. K. po spełnieniu warunków określonych w umowie. Umowa ta miała na celu zabezpieczenie interesu L. K. jako strony Umowy inwestycyjnej z dnia 11 lipca 2012. zawartej pomiędzy L. K., jego spółką zależną (...) sp. z o.o. oraz samym powodem, jak również jako stron Umowy sprzedaży form zawartej w dniu 9 października 2012 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. (spółka zależna od powódki) oraz L. K..

Bezsporne, dowód: umowa depozytu z dnia 9.10.2012 r. (k.11-12), umowa sprzedaży form z dnia 9.10.2012 r. (k. 13-15) , zeznania świadka K. W. (e-protokół k. 157)

Zgodnie z § 2 ust. 2 umowy depozytu pozwany zobowiązał się do zachowania powierzonych czeków w dobrym stanie. Nadto pozwany uprawniony był do wydania tych czeków panu L. K. (...) tylko w przypadku gdy ziszcza się ww. warunki zawieszające (określone w Umowie inwestycyjnej i Umowie sprzedaży Form, a dotyczące warunków powstania roszczenia o zapłatę ceny sprzedaży), na skutek czego L. K. (...) uprawniony będzie do skorzystania z zabezpieczeń w postaci czeków bankowych wystawionych przez bank deponenta (powódki).

W myśl § 2 ust. 3 umowy depozytu, powód uprawniony był do żądania od pozwanego kary umownej w wysokości 100.000 zł w przypadku: wydania przez pozwanego L. K. przedmiotu zabezpieczenia (czeków) pomimo nie ziszczenia się przesłanki do skorzystania z czeków bankowych przez L. K. (lit. a), wydania przedmiotu zabezpieczenia osobie innej niż L. K. (...) (lit. b) odmowy wydania powodowi przedmiotu zabezpieczenia w przypadku gdy - zgodnie z umową inwestycyjną lub umową sprzedaży form – nie istnieją przesłanki do dalszego utrzymania zabezpieczenia zapłaty ceny zakupu (zapłata ceny zakupu lub nieziszczenie się warunków zawieszających, od spełnienia których zapłata ceny zakupu była uzależniona).

Dowód: umowa depozyt u z dnia 9.10.2012 r. (k.11-12)

Zgodnie z treścią Umowy sprzedaży form, spółka (...) sp. z o.o. jako podmiot zależny od powódki miała nabyć od Sprzedającego tj. L. K. formy wtryskowe za łączną cenę 120.000 euro. Cena zakupu była płatna w dwóch równych ratach i zależna była od zaistnienia warunków zawieszających.

Zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 2) umowy, I część ceny w kwocie 60.000 euro, powiększona o ewentualnie należny podatek VAT – miała zostać zapłacona Sprzedającemu w terminie 13 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy. Ta pierwsza część ceny miała być należna Sprzedającemu tylko w przypadku gdy przychody netto Kupującego (bez podatku VAT) uzyskane w okresie pierwszych 12 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy, i wynikające ze sprzedaży wyrobów wyprodukowanych przy użyciu (zastosowaniu, wykorzystaniu) łącznie Aktywów, Środków Trwałych i Form zakupionych od (...) sp. z o.o. i od Sprzedającego oraz ze sprzedaży płytek P. 55 mm i 90 mm zakupionych od firmy (...) wyniosą co najmniej 2.075.000 PLN. W przypadku zwłoki w zapłacie Kupujący zobowiązany był zapłacić odsetki ustawowe z tego tytułu.

Zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 3) umowy II część ceny w kwocie 60.000 euro, powiększona o ewentualnie należny podatek VAT – miała zostać zapłacona Sprzedającemu w terminie 25 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy. Ta druga część ceny miała być należna Sprzedającemu tylko w przypadku gdy przychody netto Kupującego (bez podatku VAT) uzyskane w okresie kolejnych 12 miesięcy, liczonych począwszy od 13 miesiąca do 24 miesiąca od zawarcia umowy, i wynikające ze sprzedaży wyrobów wyprodukowanych przy użyciu (zastosowaniu, wykorzystaniu) łącznie Aktywów, Środków Trwałych i Form zakupionych od (...) sp. z o.o. i od Sprzedającego oraz ze sprzedaży płytek P. 55 mm i 90 mm zakupionych od firmy (...) wyniosą co najmniej 2.293.000 PLN. W przypadku zwłoki w zapłacie Kupujący zobowiązany był zapłacić odsetki ustawowe z tego tytułu.

W § 3 ust. 2 umowy strony postanowiły, że w przypadku gdy R. R. nie otrzyma ww. czeków do dnia 30 listopada 2012 r., to z dniem 1 grudnia 2012 r. formy staną się własnością Kupującego i z tym dniem wymagalna stanie się cena za formy wynosząca 120.000 euro + VAT.

Dowód: umowa sprzedaży form z dnia 9.10.2012 r. (k. 13-15) , zeznania świadka K. W. (e-protokół k. 157)

Przedmiotowe чеки zostały wydane pozwanemu przez powoda w dniu 11 grudnia 2012 r.

Okoliczność przyznana przez powoda w trybie art. 229 k.p.c. - k. 153)

Na spotkaniu w dniu 11 grudnia 2012 r. w siedzibie (...) sp. z o.o. L. K. oświadczył, że pomimo iż z uwagi na opóźnienie w przekazaniu czeków cała cena stała się wymagalna z dniem 1 grudnia 2012 r., to jednak – chcąc ułatwić rozpoczęcie działalności przez (...) sp. z o.o. zgodził się na dokonanie zapłaty w dwóch częściach w terminach określonych pierwotnie w Umowie sprzedaży form.

Dowód: zeznania świadka L. K. (e-protokół k. 182)

Pismem wysłanym drogą elektroniczną pozwany zwrócił się w dniu 24 października 2013 r. do pełnomocnika powoda z przypomnieniem o zapłacie pierwszej części ceny.

Dowód: wydruk maila z 24.10.2013 r. (k. 53)

I rata ceny w kwocie 60.000 euro została wyplacona L. K. w terminie.

Bezsporne.

Pismem wysłanym drogą elektroniczną w dniu 22 maja 2014 r. pozwany, w imieniu L. K. i swoim wysłał do pana A. G. (członka zarządu (...) sp. z o.o.) oraz do radcy prawnego R. S. (2) – pełnomocnika powoda oraz spółki (...) sp. z o.o. email z prośbą o informację o aktualnym (...) sp. z o.o. oraz o informację kiedy spółka zapłaci pozostałą część ceny.

Podobny email został wysłany w dniu 23 czerwca 2014 r. do powodowej spółki, a jego podpisana wersja papierowa została dodatkowo przesłana faksem do powodowej spółki.

Dowód: wydruk maila z 22.05.2014 r. (k. 54), wydruk maila z dnia 23.06.2014 r. (k.55), podpisany wydruk maila z dnia 23.06.2014 r. wraz z potwierdzeniem jego przesłania faksem do powodowej spółki (k.56 - 59) , odpis KRS spółki (...) sp. z o.o. w P. (k.25-27)

W odpowiedzi na powyższe pismo zostało pozwanemu doręczone wezwanie do zapłaty z dnia 24 czerwca 2014 r. kwoty 225.000 zł z tytułu szkody mającej być spowodowaną nienależytym wykonaniem przez L. K. umowy sprzedaży form wraz z oświadczeniem o potrąceniu wierzytelności o zapłatę 60.000 euro tytułem II raty ceny z umowy sprzedaży form.

Dowód: pismo powoda z dnia 24.06.2014 r. (k. 20-21)

W odpowiedzi pozwany pismem z dnia 15 października 2014 r. przedstawił swoje stanowisko w sprawie oraz wezwał spółkę (...) sp. z o.o. do zapłaty 60.000 euro tytułem II raty ceny z umowy sprzedaży form pod rygorem wydania L. K. czeku gwarancyjnego.

Nadto, w dniu 20 października 2014 r. pozwany ponownie wysłał do powoda (drogą mailową oraz faksem) oraz do radcy prawnego powoda R. S. (2) email z informacją o swoim stanowisku w sprawie oraz o stanowisku L. K., wzywając zobowiązanych do zapłaty ww. kwoty w terminie do dnia 31 października 2014 r. pod rygorem wydania L. K. czeku gwarancyjnego.

Dowód: kopia pisma pozwanego z dnia 15.10.2014 r. z potwierdzeniem wysłania/doręczenia (k.60-62), wydruk emaila z dnia 16.10.2014 r. (k.63), wydruk emaila z dnia 20.10.2014 r. (k. 64), podpisany wydruk emaila z dnia 20.10.2014 r. wraz z potwierdzeniem jego przesłania faksem do powodowej spółki (k.65-66)

Z uwagi na powyższe, pozwany w dniu 3 listopada 2014 r., jako depozytariusz w ramach Umowy depozytu z dnia 9 października 2012 r. wydał L. K. czek numer (...) z datą wystawienia 27 listopada 2012 r. i terminem zapłaty 30 listopada 2014 r. na kwotę 369.000,00 (...) (szekli izraelskich).

Dowód: kopia protokołu wydania czeku (k.67)

Na podstawie ww. czeku toczyła się sprawa w przedmiocie jego realizacji przed sądem pokoju w H..

Dowód: kopia protokołu posiedzenia Sądu Pokoju w H. w dniu 4.02.2016 r. (k. 75 – 99)

Pismem z dnia 16 lipca 2015 r. powód wysłał na adres ul. (...) w P. wezwanie do pozwanego do wydania przedmiotu depozytu, względnie do zapłaty kary umownej w kwocie 100.000 zł w terminie do dnia 5 sierpnia 2015 r.

Dowód: pismo powoda z dnia 16 lipca 2015 r. wraz z potwierdzeniem nadania (k.22-23)

Postanowieniem z dnia 19 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu (...)ogłosił upadłość spółki (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. obejmującą likwidację majątku dłużnika.

Dowód: postanowienie z dnia 19.02.2015 r. (k.24)

Przedmiotowe formy są obecnie własnością firmy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Komornikach i są wykorzystywane do produkcji. W 2014 r. ich stan techniczny nie był tego rodzaju aby uniemożliwił prowadzenie produkcji.

Dowód: zeznania pozwanego (e-protokół k. 182), zeznania świadka W. N. (e-protokół k. 182), zeznania świadka L. K. (e-protokół k. 182), zeznania świadka T. B. (e-protokół k. 182)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy zeznania świadków K. W., W. N., L. K. i T. B. oraz pozwanego. Wiarygodność ani moc dowodowa dokumentów nie były kwestionowane przez strony, Sąd także nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz pozwanego bowiem zeznawali w sposób spójny, wyczerpujący i autentyczny i zgodny z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego wyłącznie co do faktu zniszczenia drugiego z czeków otrzymanego przez powoda, bowiem okoliczność ta nie została poparta żadnym wystarczającym, obiektywnym środkiem dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Zgodnie z art. 835 k.c. przez umowę przechowania przechowawca zobowiązuje się zachować w stanie nie pogorszonym rzecz ruchomą oddaną mu na przechowanie. Wedle art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Zgodnie z art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły.

Jak wynika z dotychczas przeprowadzonego postępowania dowodowego wykazane zostało, że przedmiot przechowania (zabezpieczenia) tj. przedmiotowe чеки gwarancyjne zostały pozwanemu wydane w dniu 11 grudnia 2012r. W tym stanie rzeczy - ze względu na przekazanie pozwanemu przedmiotowych czeków gwarancyjnych po dniu 30 listopada 2012r. - cała umówiona cena sprzedaży stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (§3 ust.2 Umowy Sprzedaży Form), a tym samym możliwość powoływania się przez powoda i/lub spółkę (...) Sp. z o.o. na treść § 2 ust.4 Umowy Sprzedaży Form wygasła i stała się bezprzedmiotowa. W konsekwencji więc wywody i twierdzenia powoda dotyczące działalności (...) Sp. z o.o. i osiągniętego przychodu są pozbawione doniosłości prawnej i nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Postępowanie dowodowe potwierdziło także, że na spotkaniu w grudniu 2012 roku, podczas którego wręczono pozwanemu przedmiotowe чеки, L. K. oświadczył, że mimo iż z uwagi na opóźnienie w przekazaniu czeków cała cena stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r., to jednak - chcąc ułatwić rozpoczęcie działalności przez (...) Sp. z o.o. - zgodził się na dokonanie zapłaty w dwóch częściach w terminach określonych pierwotnie w Umowie Sprzedaży Form, co było wyrazem jego dobrej woli. Przy czym było jasne, że kwestia wysokości przychodu uzyskanego przez (...) Sp. z o.o. jest bez znaczenia dla istnienia i wymagalności roszczenia o zapłatę ceny. Wskutek zaistnienia powyższego nowego stanu prawnego i deklaracji L. K. spółka (...) Sp. z o.o. nie przesyłała L. K. miesięcznych raportów sprzedaży, o których mowa w §4 ust.2 pkt 3) Umowy Sprzedaży Form, a p. L. K. nie wzywał (...) Sp. z o.o. do przesyłania takich raportów, albowiem nie miało to już znaczenia dla kwestii wymagalności zapłaty całej ceny ustalonej w Umowie Sprzedaży Form (zeznania L. K. i pozwanego na rozprawie w dniu 20.10.2016r.).

Przewód sądowy wykazał też, że pozwany w dniu 03 listopada 2014r., jako depozytariusz w ramach Umowy Depozytu z dnia 09 października 2012r., wydał L. K. jeden czek o numerze (...) z datą wystawienia: 27/11/2012 i terminem zapłaty 30/11/2014, na kwotę 369.000,00 (...) (trzysta sześćdziesiąt dziewięć tysięcy nowych shekeli izraelskich) oraz że przed sądem w Izraelu toczy się z wniosku L. K. przeciwko powodowi postępowanie na podstawie tylko jednego, wyżej wskazanego czeku. Strona powodowa nie zakwestionowała prawdziwości i wiarygodności dokumentów przedłożonych przez pozwanego.

Zeznania świadków zawnioskowanych przez pozwanego potwierdziły także, że nie są prawdziwe i nie odpowiadają rzeczywistości stanowiska faktycznemu twierdzenia powoda, że wszystkie cztery formy nabyte przez spółkę (...) na podstawie umowy sprzedaży z dnia 09 października 2012r. nie mogły być w jakikolwiek sposób dalej wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem z uwagi na ich funkcjonalne zużycie. Przewód sądowy potwierdził, że przedmiotowe formy zostały zakupione od spółki (...) Sp. z o.o. przez p. W. N. i były wykorzystywane, a niektóre są do dziś

wykorzystywane w działalności produkcyjnej przez spółkę (...) sp. z o.o. spółka komandytowa z siedzibą w K., której p. W. N. jest współnikiem i Prezesem Zarządu, a w roku 2014 stan techniczny form nie był tego rodzaju, by uniemożliwić prowadzenie produkcji.

Tym samym przewód sądowy potwierdził, że twierdzenia powoda o rzekomo złym stanie technicznym form, jak i związane z nimi twierdzenia o rzekomej szkodzie poniesionej jakoby przez spółkę (...) Sp. z o.o., nie okazały się być potwierdzone ani nie zostały wykazane w toku postępowania. Niemniej jednak podkreślić należy, że rozważania i wywody dotyczące stanu technicznego form i sytuacji finansowej spółki (...) Sp. z o.o. mają w sprawie znaczenie drugorzędne i poboczne. Istotą sprawy jest bowiem okoliczność, że ze względu na bezsporne przekazanie pozwanemu przedmiotowych czeków gwarancyjnych po dniu 30 listopada 2012r. cała umówiona cena sprzedaży stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (§3 ust.2 Umowy Sprzedaży Form). Tak więc ziściły się przesłanki do skorzystania z czeków przez L. K., albowiem cena stała się wymagalna z dniem 01 grudnia 2012r. (§3 Umowy Sprzedaży Form) i nie została mimo wezwania zapłacona w całości do dnia 31 października 2014r. Istotą przewidzianego przez strony zabezpieczenia w postaci czeków gwarancyjnych było zabezpieczenie interesu L. K. na wypadek niezapłacenia ceny zgodnie z Umową Sprzedaży Form. Nie jest sporne w sprawie, że pozostała część ceny nie została zapłacona w całości i tym samym wydanie czeku znajdowało uzasadnienie w Umowie Sprzedaży Form i Umowie Depozytu.

Należy wskazać przy tym również, że spółka (...) Sp. z o.o. w czerwcu 2014 roku faktycznie potwierdziła i uznała istnienie i wymagalność wierzytelności przysługującej L. K. z tytułu zapłaty drugiej (pozostaje) części ceny, składając w piśmie swego pełnomocnika z dnia 24 czerwca 2014r. oświadczenie o jej potrąceniu ze swoją rzekomą wierzytelnością z tytułu odszkodowania (pismo z 24.06.2014r. w aktach sprawy). Przy czym wskazać należy, że szkoda i jej ewentualna wysokość nie została przez (...) Sp. z o.o. wykazana żadnymi dowodami.

Odnośnie kwestii wydania samych czeków wskazać należy, że co najmniej jeden czek o numerze (...) został wydany L. K., los drugiego czeku w istocie nie został przesądzony. W ocenie Sądu, nie są wystarczające dowody przedstawione przez pozwanego na okoliczność zniszczenia czeku, bowiem dokument w postaci potwierdzenia zniszczenia dokumentacji archiwalnej pozwanego takiego dowodu nie stanowi. Niemniej jednak, niezależnie od tego co stało się z przedmiotowym czekiem, nie doszło w sprawie do naruszenia postanowień umowy depozytu mogących skutkować domaganiem się zapłaty kary umownej. Należy bowiem wskazać, że w sprawie nie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 2 ust.3 Umowy Depozytu, czek nie został wydany L. K. ani osobom wskazanym lit. a) i b), jak również pozwany nie odmówił wydania czeku powodowi (lit. c). Co do przypadku określonego w lit. c), przyjąć należy, że żądanie zapłaty kary umownej byłoby ewentualnie zasadne wyłącznie gdyby pozwany odmówił wydania czeku w przypadku, gdy nie istnieją przesłanki do dalszego utrzymania zabezpieczenia zapłaty. Powyższe okoliczności nie zachodzą, albowiem pozwany nie odmówił wydania czeku nr (...), przyjąć bowiem należy, że w czynności odmowy jest zawarty element woli, a więc depozytariusz mając czek w swym posiadaniu z jakichś przyczyn odmawia właśnie jego wydania; a więc innymi słowy - depozytariusz ma faktyczną możliwość wydania czeku, jednak tego nie robi. W ocenie Sądu wyżej opisane rozumowanie znajduje właśnie potwierdzenie w art. 65 k.c., albowiem celem Umowy Depozytu wyrażonym w § 2 ust.3 lit. c) było przecież, aby spenalizować sytuację, kiedy depozytariusz odmawia deponentowi wydania czeku, który stanowi zabezpieczenie zapłaty, mimo że nie istnieją już przesłanki dla utrzymywania tego zabezpieczenia; chodzi tu więc o ochronę interesu deponenta. W sytuacji natomiast, gdy wydanie czeku zostało uniemożliwione z przyczyn obiektywnych, takich jak brak czeku, dyspozycja o której mowa w cytowanym wyżej postanowieniu nie zachodzi. Stąd brak jest podstaw do domagania się zapłaty kary umownej z tego tytułu.

Mając wszystkie powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Maria Prusinowska